

UDENRIGSMINISTERIET

Det talte ord gælder

Besvarelse af samrådsspørgsmål Ø om VM i Qatar

TALEPUNKT

Til:
Udenrigsministeren
Enhed:
MENA
Dato:
30.05.2021

Mange tak til spørgeren for at sætte fokus på den kommende VM-slutrunde i Qatar. Jeg er glad for i dag at kunne bidrage til at belyse de udenrigspolitiske vinkler i sagen.

Jeg vil først give ordet til kulturministeren, som vil besvare den del af spørgsmålet, der vedrører regeringens samarbejde med DBU og politisk stillingtagen til afholdelse og evt. deltagelse i VM i Qatar.

Dernæst vil jeg svare på den del af spørgsmålet, som vedrører, hvorvidt den danske regering i internationale fora vil øge presset på Qatar for at forbedre forholdene i landet.

Men først vil jeg give ordet til kulturministeren.

* * *

[Kulturministeren taler]

UDENRIGSMINISTERIET

* * *

Tak for ordet. Jeg vil nu svare på spørgsmålet, om hvorvidt den danske regering i internationale fora vil øge presset på Qatar for at forbedre forholdene i landet. Og jeg vil starte med konklusionen: **Ja**, det vil jeg som udenrigsminister gøre en aktiv indsats for.

For jeg er nemlig helt enig med spørgeren i, at menneskerettighedssituationen i Qatar er bekymrende. Det gælder i forhold til de mange migrantarbejdere, som fortsat lever og arbejder under kummerlige forhold.

Det gælder også i forhold til den fortsatte diskrimination af kvinder og LGBTQI+-personer. Og det gælder begrænsninger af ytringsfriheden i Qatar. For at nævne et par eksempler.

Der er dog også i løbet af de seneste 10 år sket forbedringer af menneskerettighedssituationen i Qatar. Herunder med vedtagelsen af en række reformer med sigte på at forbedre forholdene for blandt andet migrantarbejdere og kvinder.

Det ændrer ikke ved, at der **skal** sættes yderligere turbo på implementeringen. Qatar skal, så at sige, længere frem på banen, når det kommer til grundlæggende rettigheder.

UDENRIGSMINISTERIET

Det er noget, som vi fra dansk og også fra EU's side løbende argumenterer for. Og man må også sige, at den positive udvikling på menneskerettighedsområdet i Qatar, herunder i forhold til reformer for migrantarbejderne, jo kommer fra et meget lavt udgangspunkt.

Situationen er med andre ord fortsat kritisabel. Derfor er det også vigtigt, at vi bliver ved med at presse på for flere forbedringer af menneskerettighedssituationen i Qatar, herunder i forhold til migrantarbejders rettigheder.

Her må man, for en god ordens skyld, også nævne, at Danmark allerede er aktivt engageret i at sætte fokus på forholdene i Qatar.

[Danmarks og EU's indsats]

For fra både dansk og EU's side har der i en årrække været stort fokus på migrantarbejders rettigheder i Qatar. Vi har ved gentagne lejligheder opfordret Qatar til at forbedre de uacceptable forhold, som migrantarbejdere i landet lever under.

I FN's Menneskerettighedsråd har Danmark – på linje med en række andre lande – udtrykt bekymring over situationen for migrantarbejdere i Qatar under de seneste gennemgange af menneskerettighedssituationen i Qatar i 2014 og 2019 – de såkaldte ”universelle periodiske reviews”.

UDENRIGSMINISTERIET

Danmark har blandt andet opfordret til, at Qatar forbedrer lovgivningen, så de lever op til internationale standarder og konventioner, og Qatar har i begge tilfælde accepteret opfordringen. De tilsagn skal vi selvsagt holde Qatar fast på – og det agter jeg også at gøre.

I EU-regi arbejder Danmark for at sætte yderligere fokus på situationen i Qatar, og sammen med EU presser vi på for, at Qatar indfører de nødvendige reformer.

EU drøfter løbende menneskerettighedsudviklingen, herunder arbejdstagerrettigheder, som led i blandt andet menneskerettighedsdialogen med Qatar.

EU åbner i øvrigt en delegation i Qatar forud for VM i 2022. Den nye diplomatiske kanal mener jeg klart skal bruges til at presse på for mærkbare forbedringer også hvad angår menneskerettigheds- og migrantsituationen i Qatar.

EU har særligt haft fokus på at bringe det omdiskuterede 'kafala-system' til fuldt ophør, idet systemet bidrager til at stavnsbinde arbejdstagere til deres arbejdsgivere. Det er værd at bemærke, at Qatar i 2019 meddelte, at man vil afskaffe kafala-sponsor systemet. Qatar var det første land i Golfen, der tog en sådan beslutning. Det skal vi også holde Qatar fast på.

UDENRIGSMINISTERIET

Vi kan altså se, at der er visse positive takter, som er værd at anerkende og skønne på. Menneskerettighedsorganisationer, som f.eks. Human Rights Watch, anerkender også, at Qatar har introduceret vigtige reformer, som f.eks. tillader migrantarbejdere at skifte job uden tilladelse fra sin arbejdsgiver og for at hæve minimumslønnen.

Men det er samtidig den generelle opfattelse, at elementer af kafala-systemet stadig gør sig gældende i dag, og at migrantarbejderne derfor fortsat er under stort pres.

[ILO]

Danmarks engagement i FN's Arbejdsorganisation, ILO, er også relevant i forbindelse med spørgsmålet. Derfor har jeg indhentet en besvarelse fra beskæftigelsesministeren, som jeg nu vil læse op:

"I regi af FN's Arbejdsorganisation, ILO, har skiftende danske regeringer været fortalere for respekt og ratifikation af ILO's kernekonventioner, bakket op om ILO's unikke overvågningsystem af de internationale ILO-forpligtelser og støttet op om ILO's dagsorden om anstændigt arbejde.

UDENRIGSMINISTERIET

Qatar har været medlem af ILO siden 1972, men har til dato alene ratificeret seks ILO-konventioner, som kan blive genstand for påtale og kritik i ILO's overvågningssystem. Qatar har gentagne gange måttet forklare, hvorvidt landet lever op til sine internationale ILO-forpligtelser.

Tonen blev skærpet i 2014, hvor Qatar blev indklaget for ILO's styrelsesråd for et utilstrækkeligt arbejdstilsyn og for dårlige forhold for migranter. I 2017 blev klagesagen lukket samtidig med, at Qatar indgik aftale om at modtage teknisk bistand fra ILO. Siden da er der opnået fremskridt, ikke mindst som følge af, at Qatar nu samarbejder med ILO om at forbedre lønsystemet; at styrke arbejdstilsynet; at afvikle det udskældte kafala-system; at afskaffe al menneskehandel og tvangsarbejde og at styrke arbejdstagerindflydelsen.

Den positive udvikling er også opnået som følge af tilskyndelse hertil fra EU og Danmark, og flere projekter modtager i dag støtte fra EU. EU og Danmark ser gerne, at Qatar fortsætter sin indsats, og indtrykket er, at Qatar overvejer at påtage sig yderligere ILO-forpligtelser.

UDENRIGSMINISTERIET

Den oprindelige aftale mellem ILO og Qatar løber frem til juni 2021 og aftalens anden fase, som forventes underskrevet i indeværende uge, vil løbe fra juli 2021 til december 2023. Aftalen overvåges af ILO's styrelsesråd.”

Citat slut.

[Afslutning]

Opsummerende kan jeg altså bekræfte, at der – med god grund – allerede er stort fokus på at forbedre arbejdstagerrettighederne i Qatar. Det støtter Danmark aktivt op om. Det gælder både i regi af FN og EU.

Som led i dette fokus og dialog, er jeg glad for at konstatere, at Qatars regering trods alt har taget en række initiativer til at forbedre migrantarbejderes forhold. Det væsentlige bliver så at sikre tilstrækkelig effektiv implementering til, at reformerne får en reel effekt.

Jeg ønsker grundlæggende og principielt ikke, at blande sport og politik. Men det er klart, at man i andre dele af verden ikke deler denne principielle holdning.

UDENRIGSMINISTERIET

Nogle lande spekulerer i, at bruge store internationale sportsbegivenheder til at generere positiv omtale. På trods af, at man har store problemer med grundlæggende rettigheder. Det er et problem. Det er at tage sporten og sportsudøverne som gidsel i et politisk spil.

Svaret på dét problem, må ikke være at øve vold på vores egne demokratiske principper. Regeringen hverken skal eller vil overlade Danmarks udenrigspolitik til sportsudøvere eller deres organisationer. Udenrigspolitikken føres af regeringen. Det er vores ansvar.

Nej, svaret – mener jeg – bør være at bruge den verdensomspændende opmærksomhed, der følger med f.eks. et fodbold-VM, til at sætte spotlys på de brud på grundlæggende rettigheder, der finder sted.

Dét vil jeg – udenrigspolitisk – arbejde for sker. Så vi, i et internationalt fællesskab, kan sikre, at det nødvendige pres fastholdes på Qatar for fortsatte og reelle forbedringer af arbejdstagerrettigheder, menneskerettigheder og demokratiske rettigheder. Og det er også noget jeg vil drøfte med mine udenrigsministerkolleger, særligt i EU.

UDENRIGSMINISTERIET

Så jeg kan forsikre om, at regeringen vil arbejde for at holde internationalt fokus på udviklingen i Qatar i alle relevante fora. Og jeg vil meget gerne lægge op til en løbende dialog med Folketingets partier om det arbejde frem mod afholdelsen af VM – uanset om Danmark kvalificerer sig eller ej.

Men, selvfølgelig gør vi det!

Det var ordene fra min side. Tak.